

2.1. Kritérium cenové stability

- **Cenová stabilita odvozena od zemí s nejnižší inflací**

Pod cenovou stabilitou je podle článku 121, odst. 1 Maastrichtské smlouvy chápána taková úroveň míry inflace, která se blíží míře inflace tří členských zemí EU dosahující v tomto indikátoru nejlepších výsledků. Míra inflace je pro účely tohoto kritéria měřena harmonizovaným indexem spotřebitelských cen (HICP) určujícím průměrnou cenovou úroveň posledních 12 měsíců proti průměru předchozích 12 měsíců. Podmínkou je, že země musí udržovat dlouhodobě cenovou stabilitu a takovou průměrnou míru inflace měřenou v průběhu jednoho roku před provedeným šetřením, která nepřekračuje o více než 1,5 p. b. míru inflace třech členských států dosahujících nejlepších výsledků.

- **Vysoká tempa růstu spotřebitelských cen v některých zemích vytlačily průměr skupiny „10“ nad hranici kritéria**

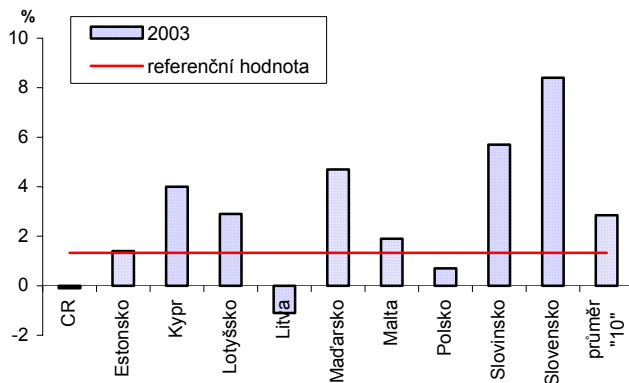
Odchytky jednotlivých zemí od referenční hodnoty inflace zachycují níže uvedené grafy. Vyplývá z nich, že např. Litva udržující si velmi nízká tempa růstu spotřebitelských cen v letech 2003-2005 nakonec v pro ni klíčovém roce 2006 vystoupila nad referenční mez a v nejdůležitějším období před přijetím eura na trajektorii cenového vzestupu setrvala.

Zajímavé je rovněž zjištění, že země skupiny „10“ by v úhrnu kritérium cenové stability nesplnily ani v jednom roce počínaje rokem 2003 do současného šetření (pro účely této analýzy byl zpracován výpočet s posledními daty z října 2007).

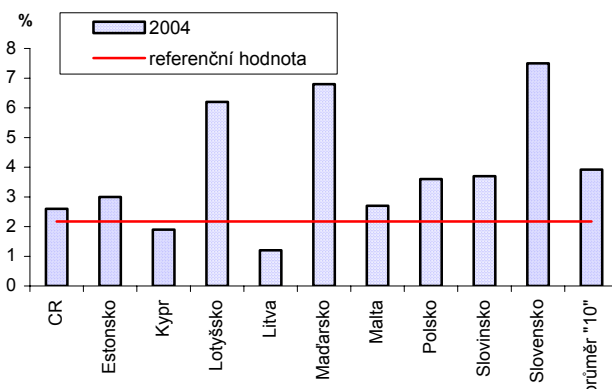
- **Střídmy růst cen v Polsku i v ČR**

Velmi vysokou spotřebitelskou inflaci zaznamenávalo po celé období od vstupu do EU Slovensko, které se dostalo pod referenční mez až teprve v aktuálním období sledovaném v této analýze (graf č. 31). ČR nepatrně překročila referenční mez podle ročních dat v jednom ze sledovaných let po vstupu, stejně jako Polsko, kde je od roku 2006 velmi nízká inflace (tato země se dokonce ocitá mezi třemi zeměmi EU s nejnižší inflací, podle nichž se vypočítává samo konvergenční kritérium cenové stability).

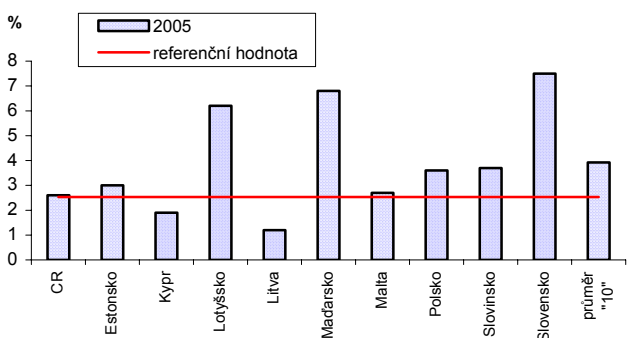
Graf č. 27 Plnění cenového kritéria v roce 2003
zemí sk. „10“ (HICP, v %, 12M průměr)

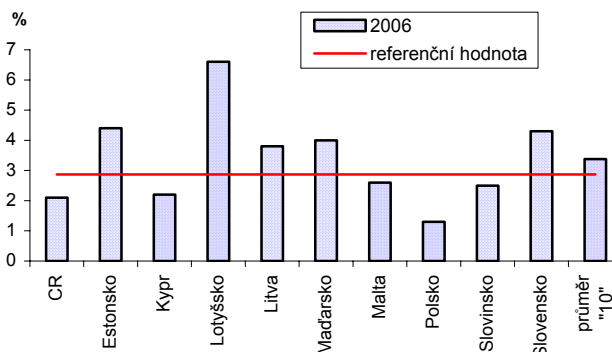
Graf č. 28 Plnění cenového kritéria v roce 2004
zemí sk. „10“ (HICP, v %, 12M průměr)

Graf č. 29 Plnění cenového kritéria v roce 2005
zemí sk. „10“ (HICP, v %, 12M průměr)

Graf č. 30 Plnění cenového kritéria v roce 2006
zemí sk. „10“ (HICP, v %, 12M průměr)

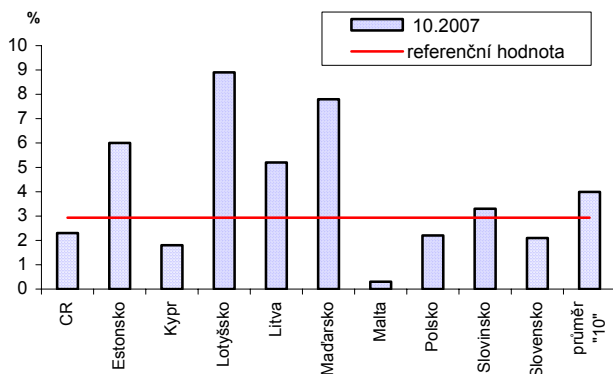

Pramen: vlastní propočty z údajů Eurostatu

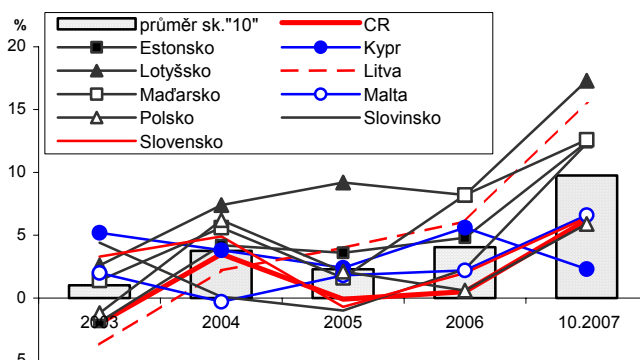
• **Rok 2007 přinesl výrazný růst cen potravin**

S výjimkou Kypru přinesl rok 2007 výrazné zrychlení tempa inflace harmonizovaného indexu spotřebitelských cen v položce Potraviny. K nejvyššímu růstu přitom došlo v Lotyšsku, Litvě, Estonsku a také v Maďarsku (graf č. 32). Vývoj v těchto zemích způsobil, že spotřebitelská inflace podle HICP stoupla za skupinu „10“ za necelý rok téměř dvojnásobně.

Graf č. 31 Plnění cenového kritéria v říjnu 2007
zemí skupiny „10“ (HICP, v %, 12M průměr)

Graf č. 32 Inflace v položce potraviny zemí skupiny „10“
(HICP, v %, 12M průměr)

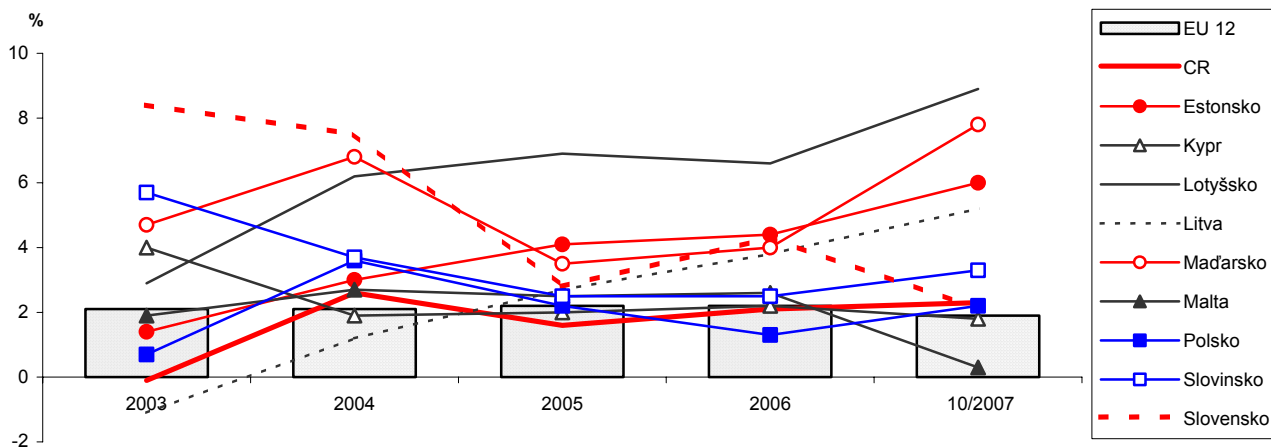

Pramen: vlastní propočty z údajů Eurostatu

- **Cenový vývoj v eurozóně podstatně stabilnější než ve skupině „10“**

Ze vztahu spotřebitelské inflace v jednotlivých zemích skupiny „10“ a cenového vývoje eurozóny (graf č. 33) je patrná cenová stabilita za úhrn zemí v EU 12 a do roku 2006 sblížování temp růstu cen uvnitř skupiny i k úrovni eurozóny. Obrázek také dále ilustruje i aktuální vývoj zemí skupiny „10“ podle HICP za říjen 2007. Podle něj je s eurozónou konzistentní podle výše inflace v tomto období pouze Malta a Kypr. Všechny ostatní země zaznamenávají v roce 2007 tendenci k cenovému růstu. Výjimkou je Slovensko, kde se tempo růstu cen snížilo.

Graf č. 33 Vývoj inflace měřené harmonizovaným indexem spotřebitelských cen (procentní změna, 12M průměr, 2003-2006, říjen 2007)

Pramen: Eurostat